

Kinijos rinka ir gamybiniai pajėgumai masina verslininkus iš viso pasaulio, tačiau toli gražu ne visiems norintiems pavyksta ten įsitvirtinti ar užmegzti produktyvų bendradarbiavimą. Vos prieš kelis mėnesius duris atvėrusio ENRICH centro Kinijoje specialistai su Lietuvos verslininkų delegacija Pekine dalijosi patarimais ir išvalgomis apie vieną galingiausių pasaulio ekonomikos žaidėjų.

„Mūsų organizuotos akceleravimo programos dalyvių delegacija buvo pirmoji ENRICH tinklo Kinijoje priimta delegacija iš Europos Sąjungos. Pozityvūs visų 11 verslo atstovų atsiliepimai apie gautos informacijos naudingumą ir gauti apčiuopiami rezultatai iš aplankytų inkubatorių, parkų ir įmonių rodo, kad užmegztus santykius būtina plėtoti“, – komentavo Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (MITA) direktorius Kęstutis Šetkus.

Nori teisiškai apsaugoti produktą - nerodyk parodose

„Ši akceleravimo programa buvo labai naudinga įžanga Kinijos rinkos suvokimui tiems, kurie dar tik žvalgosi galimybių. Kinija stipriai skiriasi nuo mums gerai pažįstamų Europos verslo bendruomenių. Norint užmegzti partnerystes ir pradėti veiklos vystymą šioje šalyje reikia nemenko įdirbio ir nuolatinio santykių palaikymo. Tokio pobūdžio programa būtų gerokai padėjusi išvengti jau padarytų klaidų, įeinant į Kinijos rinką“, – įgyta patirtimi akceleratoriaus programoje Kinijoje dalinosi UAB „UNO Parks“, kuri per 2017 metus įgyvendino penkis pramoginių objektų vystymo projektus Kinijoje, direktorius Marijus Krasnickas. Anot jo, prieš pradedant veiksmus reikia realiai įsivertinti įmonės pajėgumus, išsianalizuoti galimus pavojus bei trukdžius, kurie gali pakišti koją ar net visam užverti Kinijos rinkos duris ir būti atkakliams.

Vienas iš didžiausių rizikos faktorių verslui Kinijoje – tinkama intelektinės nuosavybės apsauga. Skaičiuojama, kad apie 70% visų „Alibaba“ el. parduotuvėje parduodamų produktų pažeidžia intelektinės nuosavybės teises. Nors įvairių verslo inkubatorių atstovai teigia, kad per pastaruosius metus situacija intelektinės nuosavybės apsaugos srityje stipriai pagerėjo, tačiau procesai išliko gana sudėtingi ir painūs.

„Svarbu iš anksto apgalvoti savo strategiją. Pavyzdžiui, planuojant įregistruoti savo intelektinės nuosavybės apsaugą, negalima niekaip jos viešinti Kinijoje. Jeigu viešai demonstravote savo produktą parodoje Kinijoje, o vėliau nusprendėte imtis veiksmų intelektinės nuosavybės apsaugai, to nepavyks padaryti“, – pasakojo Sigutė Stankevičiūtė, delegaciją lydėjusi MITA ekspertė.

Pirmiausia susidraugauti - tada bendradarbiauti

Anot S. Stankevičiūtės, be intelektualinės nuosavybės apsaugos, daug dėmesio įvairių mokymų Kinijoje metu buvo skiriama verslo kultūros skirtumams. Akceleravimo Kinijoje programos dalyviams buvo akcentuojama, kad darbo ir verslo etika Europos ir Kinijos organizacijose gerokai skiriasi. Ryškiausi skirtumai matomi trimis pjūviais: galios demonstravimo, individualizmo ir rizikos.

Kinijos organizacijose labai svarbus statusas, hierarchija. Griežta hierarchija reiškia, kad sprendimų priėmimas taip pat vyksta „iš viršaus į apačią“ principu, o vadovaujantiems asmenims rodoma ypatinga pagarba. Nors europiečiai vertina komandinį darbą ir bendradarbiavimą, tačiau iš esmės organizacijų kultūra pasižymi individualizmu, konkurencija – svarbiausia atlikti užduotį, pasiekti tikslą. „Mezgantiems verslo kontaktus Kinijoje svarbiausia nepaskubėti. Tam tikro lygio asmeniniai ryšiai yra tiesiog būtini prieš pradėdant bendradarbiavimą. Dalykinė vakarienių nebūtinai reiškia, kad bus aptariami verslo klausimai. Pagrindinė taisyklė – pirmiausia susidraugauti, o tik paskui bendradarbiauti“, – atkreipė dėmesį S. Stankevičiūtė.

Pranašumas – pagaminta ES

MITA organizuotos akceleravimo programos Kinijoje dalyviai atstovavo įvairius verslo sektorius: lazerių, IT, sveikatos, švietimo, ir kt. Kiekvienai iš dalyvavusių įmonių buvo organizuotos tikslinės konsultacijos, ieškomi partneriai, organizuojami susitikimai su Kinijos įmonėmis atsižvelgiant į veiklos kryptį ir tikslus.

Nors individualiu atveju kiekviename sektoriuje galima atrasti savų pranašumų ir trūkumų, tačiau visos Lietuvos įmonės turi vieną privalumą, dėl kurio yra patrauklios Kinijos rinkai. Anot S. Stankevičiūtės, ženklas „made in EU“ yra tai, ko Kinijos įmonės neturi ir negali nukopijuoti. Bendradarbiavimas su ES įmonėmis gali padėti Kinijos įmonėms įeiti į Europos rinką, įgyti daugiau prestižo vietinėje rinkoje, plėsti savo rinkos dalį dėl diegiamų Europoje vystomų inovacijų.

Kinija skiria vis daugiau dėmesio tarptautiškumo plėtrai ir mokslo tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir inovacijoms (MTEPI) bei diegia reformas, kurios padėjo šiek tiek labiau atverti tyrimo institucijas ir pakelti tarptautinio bendradarbiavimo lygį. Šiuo metu Kinijoje prioritetą skiriamas šioms MTEPI kryptims: kvantinei komunikacijai ir kompiuterijai, neurologiniams tyrimams, kibernetiniam saugumui, kosmoso tyrimams, švaram ir efektyviam anglies panaudojimui, industriniams, medicinos ir kariniams robotams, genų inžinerijai, Arktikos ir Antarktikos observatorijoms.

Šiomet – dar viena akceleravimo programa Kinijoje

Akceleravimo programoje Kinijoje Lietuvos įmones kvietė dalyvauti MITA, o finansavo Ūkio ministerija. Tarptautinės akceleravimo programos tikslas – skatinti įmonių augimą, inovatyvių gaminių, paslaugų ir technologijų vystymą, plėtrą į tarptautines rinkas, tarptautinį bendradarbiavimą MTEPI srityje. Dviejų savaitių programos metu, 2017 m. gale, buvo teikiamos konsultavimo, mokymo, verslo vystymo pagalbos ir partnerių paieškos paslaugos. Programoje dalyvavo 11 MITA atrinktų verslo atstovų. Jie lankėsi tarptautinėje aukštųjų technologijų parodoje „China High Tech Fair 2017“, didžiausiame mokslo ir technologijų parke „TusPark“, ZOOMTECH startuolių inkubatoriuje, susitiko su „Huawei“ ir kt. įmonių atstovais, mokėsi ENRICH ir EU SME centruose. Trečiąją kvietimą į akceleravimo programą Kinijoje MITA ketina paskelbti šių metų II-III ketvirtį.

